

Mihai Adrian Hotca

Azvârlitorul de vină

Universul Juridic
București
-2021-

Cuprins

PARTEA I AZVÂRLITORUL DE VINĂ 9

Disonanța cognitivă sau despre obediența față de propria conduită	11
Impredictibilul lovește orbește, așa cum îi stă lui bine	16
Despre imunitate, impredictibilitate și coronavirusul SARS – COV-2	20
Diagnostic și tratament în vreme de criză ...	28
Hazardul și capriciile Fortunei	34
Societatea deschisă – răul cel mai mic	41
Viața ca o Matrioșka	51
Oare pâinea cu unt cade întotdeauna cu partea unsă pe suprafața de contact? Contează?.....	54
Complexele și frustrările profesionale.....	57
De ce râd oamenii?	63
Adevărata măsură a vieții	66
Nu-i loc sub soare fără griji și nici loc la umbră fără risc!.....	68
Fie taci, fie rostești ceva mai bun decât spui prin tăcere	71
Aruncătorul de vină.....	74
Suntem ceea ce citim și... mai mult decât atât	78
Paradoxul omului postmodern: pierde timpul degeaba.....	80
Sine ira et studio – despre judecători și avocați.....	83
Paradoxul Stockdale și reziliența	86

Azvărlitorul de vină

Despre adicții, mai vechi sau mai noi.....	90
Nu poate exista autoritate (putere) de lucru judecat fără legalitate	95
Cine țipă mai tare... are dreptate?.....	98
Sublimul simplității sau luxul în stare pură	100
(Pre)judecata de apoi	103
Este civilizația ca un furnir sau ca o coajă de portocală?	107
Despre efectele etichetelor sociale	112

PARTEA A II-A

RIME	117
-------------------	-----

Muzica	119
Omul și haina.....	120
Invitat la Agapă	121
Prieteni și dușmani.....	122
Absolut și relativ.....	123
Cearta între murături	124
Despre cei ce se cred buricul pământului...	125
Hazardul lovește aleatoriu	126
Mulțumiri pentru lectură	127
Ștacheta sau ștafeta	128
Măsura lucrurilor	129
Clipa și viața	130
Ce poți face azi... ..	131
Amicul inamic	132
Să mori..... ..	133
Ce este dreptul?.....	134
Democrația și dictatura	135
Struțul și cămila	136
De ziua mea	137
Judecata de apoi	138

Cuprins

Buburuza și natura	139
Parfum de caprifoi (mâna Maicii Domnului)	140
Oximoroane	141
Implicarea în scrutin	142
Acțiunea și reacțiunea	143
Ce vreau?	144
Spre viitorul virtual?	145
Cu păsare și nepăsare prin viață.....	146
Drumul spre nicăieri.....	147
Bârfa noastră cea de toate zilele.....	148
Vremea ploioasă și fața ei frumoasă	149
Cugetări despre criză	150
Vrabia și mălaiul	151
Altruști și egoști.....	152
De unde vine omul?	153
Când cioara-și vede puiul lebădă	154
Frustrarea	155
Primăvara.....	156
În vremuri de restriște	157
Despre cârcotași	158
Când greutatele ne copleșesc.....	159
De ziua lor, a mamelor, fiicelor... ..	160
Despre viitor	161
Când cugeți și... iar cugeți	162
Când lumea nu se lasă cucerită.....	163
Patologie	164
Loțiunea de cenzură	165
Când ne furăm singuri căciula.....	166
De gustibus non est disputandum?	167
Regula și excepțiile	168
Seriozitatea glumei	169
Genialitatea prostiei.....	170
Pasărea inventată de om.....	171

Azvârlitorul de vină

Să fim fericiți!	172
Bradul înțelept	173
Rostul omului.....	174
Timpul.....	175
Răbdarea.....	176
Carpe diem.....	177
Invidia	178
Bonus sau datorie	179
Viața în cutie	180
Ce ne învață păsările?.....	181
Ce sens au oare regretele?	182
Cutia lucrurilor inutile.....	183
Vinul	184
Viața și frunza	185
Eminescu	186
Felul meu de-a fi	187
Amurg	188
Ce este fericirea?	189
Corona(virusul) parșiv	190
Iarna	191
Ce-aș vrea să fiu?	192
Speranța nu moare.....	193
PARTEA A III-A	
FIRIMITURI DE ÎNȚELEPCIUNE.....	195

Disonanța cognitivă sau despre obediința față de propria conduită

Cât de mult suntem atașați de propriile puncte de vedere sau acte de conduită? Dacă vom da un răspuns rapid, foarte probabil răspunsurile cele mai multe vor fi în sensul că uneori avem dreptate, iar alții ne putem înșela, dar că acceptăm că ne-am păcălit.

La o analiză atentă, vom avea surpriza colosală să constatăm că, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, oamenii nu vor să accepte că au eșuat sau greșit, chiar dacă inițial au agreeat teza că au avut un comportament failibil. Cu cât trece mai mult timp de la momentul când au luat o decizie, cu atât mai fermi vor fi pe poziție în ceea ce privește prevalența argumentelor favorabile deciziei adoptate.

În 1957, Leon Festinger a publicat *teoria disonanței cognitive*¹, conform căreia o pereche de cogniții (elemente ale cunoașterii)² pot fi relevante sau irelevante una pentru cealaltă. Când două elemente ale cunoașterii (cogniții) sunt relevante unul pentru celălalt, ele pot fi, după caz, consonante (dacă unul derivă din celălalt) sau disonante (dacă opusul unuia derivă din celălalt)³.

¹ *A Theory of Cognitive Dissonance*.

² Facultăți, elemente ale cunoașterii.

³ E. Harmon-Jones, Judson Mills, *O introducere în teoria disonanței cognitive și o sinteză asupra perspectivelor actuale asupra teoriei*, în *Disonanța cognitivă. Noi perspective asupra unei teorii fundamentale pentru psihologie*, Ed. Trei, București, 2020, p. 23.

Pe scurt, în viziunea clasică (Festinger, Carlsmith), disonanța cognitivă constă în incongruența (nepotrivirea, dezacordul) dintre două cogniții și disconfortul psihic produs de acest dezacord sau nepotrivire.

Să luăm un exemplu. Un tip care a lucrat în mediul privat, la un moment dat a luat hotărârea să devină funcționar public și s-a angajat în cadrul unei instituții publice, pe un post important. Tipul respectiv a crezut că, prin această schimbare a slujbei, va avea satisfacții profesionale de un nivel superior celor avute la vechiul loc de muncă. Numai că, după începerea activității la noul loc de muncă, la scurt timp, și-a dat seama că, spre deosebire de domeniul privat, unde cei mai mulți colegi ai săi aveau trasate sarcinile și stabilite relațiile ierarhice, în sistemul public lucrurile se prezentau relativ și confuz, existând tot felul de legături partinice, nepotism și alte sisteme relaționale. Personajul nostru avea acum un disconfort psihic, gândindu-se la faptul că *atmosfera profesională era mai respirabilă* la locul de muncă anterior, că pregătirea sau competența erau, de regulă, luate în considerare, iar viitorul și condițiile de lucru nu depindeau de capriciile unui șef sau de relațiile extraprofesionale cu acesta. În noul post, parcă totul era invers față de ceea ce trăise anterior.

În acest context, eroul poveștii se gândea serios dacă nu cumva a luat o decizie proastă și avea pe masă inclusiv opțiunea să revină la vechea slujbă, însă, în pofida insatisfacției, a decis că este în interesul său să rămână, luând în considerare următoarele argumente principale.

Partea I. Azvârlitorul de vină

Primul argument, care probabil a cântărit cel mai mult, înclinând balanța, a fost acela că va fi văzut de colegi și șefi ca un om oscilant și astfel nu se va mai bucura de respectul cu care se obișnuise. Al doilea argument avut în vedere, care mai degrabă era un soi de consolare, a fost că salariul primit la noul loc de muncă era un pic mai mare. Al treilea argument luat în considerare a fost siguranța păstrării locului de muncă, deoarece instituția la care se angajase este una care nu poate fi desființată, deoarece are în aria de competență activități esențiale pentru societate. Mai mult, ca o element de consolidare a deciziei sale, era convins că nu mai avea puterea să o ia de la capăt.

Apoi, un lucru interesant pe care l-a trăit personajul poveștii a fost că, pe măsură ce timpul trecea, disconfortul disonant își pierdea din intensitate și parcă apăreau din ce în ce mai multe argumente favorabile hotărârii pe care o adoptase, de a-și schimba locul de muncă. De asemenea, atunci când era întrebat despre gradul de satisfacție cu privire la ultima sa slujbă, eroul și-a schimbat discursul, dintr-unul negativ, într-unul neutru, iar în ultima vreme vorbea chiar laudativ despre calitatea locului de muncă. Acesta avea acum un discurs pozitiv, prin care, ca urmare a înmulțirii argumentelor, a simțit că se i diminuase considerabil disconfortul psihic trăit imediat după ocuparea postului în aparatul public.

Din cele de mai sus rezultă că, în general, omul suferă de o oarecare ablepsie față de aspectele negative ale deciziilor sale, dar este foarte obedient față de impactul pozitiv al acestora, considerând mai tot timpul că argumentele sale sunt mai grele sau cele corecte.